

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare: DUMINECA

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . 10 coroane " " " " pe $\frac{1}{2}$ an . 5 " " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 " "</p>	<p>Prețul inserțiunilor : Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 6 cor., până la 200 de cu- vinte, 8 cor., de aci în sus 10 cor.</p>	<p>Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; ează banii de prenumerațiune și inserțiuni la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș</p>
--	---	--

Studiu

despre Celți și numele de localități.

Dedicație P. S. S. Domnului Episcop NICOLAE POPEA
(continuare)

C) Originea numelui Gallus, Wällsch (Vels) și Wallach

Să recapitulăm formele numelor purcese din Gael, ca să avem materialul în vie memorie. Am arătat, că Celții în antichitate mai întâi apar sub numele de: Gael.

În Spania veche Celții asemenea apar cu numele Gael-i și că în analele irice se află și formele: Gael-ag, Galeg. La Romanii vechi Gallii se numesc: Gallaeci, în sing. Gallaecus, țara lor Galaecia, (azi Galicia), dar se află și forma: Callaici, deci rădăcina e: Gall, și sufixul e: ec; eară azi Spaniolii, pe locuitorii din aceia provincă îi numesc: Galegos, unde os e terminațiune de plural, și sufixul e: eg; dar se mai află și forma Gaillac, (la Nemți Galäk-er) deci cu sufixul: ac.¹⁾

Romanii vechi, pe Gael-ii din Italia de sus și pe cei de dincolo de Alpi, i-au numit și scris: Gall-us în sing. Gall-i în plural, de bună samă, pentru-că pe Celți înșiși i-au auzit a se numi: Gael, ori Gal²⁾. Colo în Britania, anume Irii în analele irice pe Celți îi află numiți Gael și Gael-ag; eară în Scoția muntoasă Celții de azi pe sine se numesc Gael (Gäl) și Cael (Käl) și țara lor: Gaeldoch și Caeldoch. Și Irii pe acești Celți îi numesc: Gaelig și Gaelic și Englezii tot așa, apoi și Welsch; și acei scoți vorbesc limba gaelică, sau gaelică, ba și a doaua grupă de dialecte celtice, se numesc gaelică: Nemții traducând: gälische (unde sch sună ca ș).

Bretonii limba francesă o numesc: Gallets [Gonidec pag. 31]; ar Gall le Francais; și fiind-că la ei g trece

¹⁾ Gonidec pag. 51. Les noms terminés en ek designant possession; brezoun-ek, langue bretonne; gallek, langue francais.

²⁾ Chr. w. Alwardt: Galische Sprachlehre pag. 225. Ac kommt nur in dem einzigen worte gallic, vor dem richtiger Gaelic, (gälisch) geschrieben, vor, und wird galic gesprochen.

în c'h [k] ar c'hallaned, înseamnă Francesul. La spanioli: Wales, Wallis din Anglia și azi se numește: Gales.

Înțelesul numelui Gael [scris și Gäl, rostit ghel] și Gall s'a explicat în mai multe moduri.

a) gael s'a adus în legătură cu cuvântul celtic: geal, ce înseamnă: galben, alb, blond, bël și s'a zis a fi de un înțeles identic, pentru-că gaelii au fost cu păr galben, blond, adică bëli, și astfel Gaelii s'au numit blonzi față de populațiunea vecină lor în Asia, adică față de Arabi, carii sunt cu fața neagră, sau față de Cambri, carii sunt bruneti. Alte motive nu se aduc. Dar și numele Arab [arap, harap] deși Arabii sunt negri la față, nu înseamnă negru, ci locuitoriu de pustie, de locuri rele; eară Cambrii înseamnă campani. Negerii din Africa numai în timpul mai nou și prin Francezi au căpătat numel neger, dela latinul niger, la noi negru; deci gael nu poate însemna blond, bël, galben.

Din celticul geal, au rămas și s'au format grupă de cuvinte, ce nu stau în legătură cu numele poporului gall; anume din geal la Italiani a rămas chiar forma celtică giallo [noi am putea scrie și geallo] ce înseamnă galben și giallezza [zz=ț] gălbeneată; din geal e latinul gilv-us și v trecând în b, spaniolul: gilbo și germanul gelb; iară g trecând în y [i] la Anglii, yellon, la noi galb-ën; la Francezi jaune [g în j, și al în au și n rămășiță de o formă vechiă, asemenea celei a noastre: galbën]. Virgilic [în Georgicon III. 415, IV 264] a introdus pentru prima-dată în limba latină: galbaneus, cleiu, reșină de arbore, carea de regulă e galbenă, și cuvântul acesta e după forma latină.

b) Gaal la Celți a însemnat, popor, din Ga-al, toți la olaltă. E imposibil, ca să însemne numele unui popor și gael gall să însemne popor.

c) Gal la Celți a însemnat: tare, puternic, luptătoriu, resboinic. În Lex. de Conv. al lui Meyer se zice: Numele Galli purcede dela gal, o rădăcină celtică, ce înseamnă: luptă, resboiu, astfel înțelesul numelui Galli, e: viri puternices, armați, adică bărbați luptători, armați, resboinici.

W. Obermüller (I. pag. 503) gal la galli a însemnat putere, tărie; gal-ui, oameni cu putere, cu tărie; eară [II p. 929] gall, gaille, gallach, înseamnă tare, viteaz. Heinrich Zimmer [pag. 118] gallawnt la Vâlși înseamnă: resboinic, tare, luptaciu, din care cuvânt, g schimbându-se în v, la Francezi e: vaillant, viteaz curajos. Galois la Francezi înseamnă robust, curajos. Gallant și vallant azi la Englezi, înseamnă viteaz. Din acest gael, gal s'a format la Romani numele gallus.

Dar pentru numele Celților se află și formele gael-dae, gal-dae, unde dae înseamnă: oameni; apoi d trecând în t, se află forma galtae, din carea mai târziu s'a făcut Galatae, și anume, Celții sau Gallii porniți din Gallia și străbatând prin Macedonia și Grecia, la an. 280 a. Cr. s'au așezat în Asia mică, unde au fondat țara Galatia, și au locuit Celții Galateni, cătră cari a scris apostolul Pavel.¹⁾

Grecii vechi, 4—500 a. Cr. cuvântul Gael, Ghel s'au strămutat în Kel, iară sufixul tae în toi și de aci Keltoi, la Romanii vechi, Celti și Celtae, și astfel vedem că Celții înseamnă: oameni gaeli, și acestia sunt identici cu Celții, deși pe timpul Romanilor, acei din Gallia Cisalpină și transalpină se numeau Galli, eară ceialaltii, Celți.

Sufixul unui cuvânt e de asemenea însemnătate, ca trunchiul cuvântului; ba adese-ori numai sufixul ni esplică înțelesul, pentru aceasta se vedem sufixele eg, ig, ag; ec, ic, aec, ac, cari cași sufixe de adiectiv, au înțeles de: tănătoriu de, viță de gaeli, de galli și din cari sufixe în genere s'a format și susținut ic, p. e. ital-ic, celt-ic, dac-ic, slav-ic, roman-ic, german-ic și astfel, ghel-ic, gall-ic; dar' ic anume c la capăt a căpătat aspiraținea h, și astfel s'a format ich p. e. gallich. Acest ch însă în limba unor popoare a trecut în ș, p. e. azi la Francezi, chemise (câmeșă) rostit: șemis, șmis, ba și azi în limba celto-bretonică ch se răspunde ș²⁾ Germanii, ca să scrie pe ch-ș înainte de ch pun un s, scriu sch și rostesc: ș p. e. gallisch=galliș; până ce după ortografia altor limbi, s'ar rosti: gallisc, gallisca, dar' afară de ei, toți folosesc: gaelică, gallică.

Din gaelag, gaillac s'au format galch și gallach. Gallii cătră numele țerei adaugeau sufixul ach, și prin aceasta însemnau: omul, locuitorul din aceea țară, p. e. țara Albain (Scotia) alban-ach (scotian); mai adaugeau ach și cătră numele cuiva, ca prin ach se însemne pe cine-va, că se ține de familia respectivului, p. e. Donull (numele Donald) Donull-ach, unul din familia lui Donull³⁾ Ach la gallii vechi a însemnat familie, rasă, linie de neam; ach la Bretoni națiune, popor; aich la galli și Bretoni, națiune, țară⁴⁾.

¹⁾ În Thracia, după Herodot, carele a trait la an. 484—404 a. Cr. a fost un prejur, „hora Gallaike“. Aceasta formă e identică cu Gallae-i din Spania; și are înțeles de țara Gallec-a sau gallică.

²⁾ Le Gonidec pag. 4 ch se prononce comme en francais dans les mots: charité, cher, chène.

³⁾ Galische Sprachlehre de Christ Willi Ahlwardt profes. in Greisswalde în Prusia, tipărită la Halle în anul școlilor. Anul tipăririi lipsește, dar' aceasta gramatică gallică, dovedește, că limba gallică de azi s'a învățat în școlile din Prusia. Sufixul ach la pag. 288.

⁴⁾ Bullet in Memoires sur la langue celtique Tom. II. la literă.

Ba sufixul ach se află și în inscripțiunile etruscice, și se pune la capătul numelui unui oraș, ca cuvântul se însemne pe locuitorul din acel oraș; acest la Etrusci se află și în ac, la Latini s'a strămutat în acus de aci: Roma la Etrusci, Ruma, Rumach și Rumac, la Latini Rumacus, atâta cât Romanus; dela orașul Cosa, e Cusiach, dela orașul Velsina, e Velsnach, Velsnac, Velsnacus¹⁾

În acest mod galch și gallach înseamnă: om, viță, neam de gall.

d) Ca să ajungem la numele nemțesc: *Wälsch* rostit Velș, trebuie să spunem, că g din gael sau gall, s'a strămutat în v (la Germani în w, pentru-că v are sonul lui f) și de aci din gallon, (on=om) e Vallan (Wallon) ce înseamnă: om gall. Celții sau Gallii din Gallia cisalpină (Italia de sus) s'au romanizat, și popoarele vecine din galch au format valch (nemțesc walch Carl Rotteck IV. 107 V. 221) și Vâlch, (wâlch) și fiind-că unele popoare au strămutat pe ch în ș s'a rostit gâlș și apoi vâlș, velș, dar' de oarece germanii pe ș 'l scriu cu sch, ei Velș 'l scriu: Wälsch, ce e identic cu: gâlch, nemț. gälisch, Galch e scurtat sau din gallach, sau din gallich, și astfel wälsch înseamnă om gall, sau viță de gall.

Dar' la spatele Alpilor în Helveția (Svițera) este un teritoriu ce și azi se numește Wallis, latinesce Vallis pennina [muntoasă] la Francezi Valais, la Italiani Vallese, eară în evul mediu: Galesia latinesce, Galliser-land nemțesc, ce arată că numele purcede dela gael, popor și nu dela vale, cum au scris unii; căci p. e. valea fran. e vallée, eară numele acestui teritoriu, la Francezi e Valais, atâta cât Galais, și apoi Nemții și pe locuitorii de pe abest teritoriu 'i numesc: Wälsch-er.

Încă și colo în Anglia au fost țeri celtice sau gallice și acele s'au numit Gales și Gallis, precum arată numele de azi gales la Spanioli și că o grupă de dialecte celtice se numește: galică. G și din aceste nume a trecut în v (la germani în w) și de aci e numele de azi Vales (Wales). Vallis (Wallis) ear la germani țara aceasta se numește: Wall-land (țara valilor, galilor) și Wälsch-land (țara Velșilor,) întocmai ca Italia de sus; mai departe, după numele țerii Vales și Vallis, (Wales, Wallis) locuitorii de viță gallică se numesc Valesii (Wales-er) și Vallisii (Wallis-er) iară la Anglii au numele: Welsh.

e) Toate aceste de până aci sunt aduse, pentru-că ne interesează numele Valach (wallach), ce ni l'au dat străinii. Arătând formele Galch și Gallach, precum Valch, Walch, urmează, că numele Valach, (wallach) e format din gallach.

W. Obermüller despre originea și înțelesul numelui Valach zice: „Dacă deducem numele Wallach din gall gaille, gallach, atunci acest nume înseamnă: tare, viteaz²⁾.“ Și recitând cele scrise sub c) unde se arată originea și

¹⁾ W. Corssen: Über die Sprache der Etrusken. Leipzig 1875 Tom. I. pag. 322, 339 etc. II. 18, 155 etc.

²⁾ W. Obermüller II. I. 929. Leitet man den Namen Wallach dagegen von gall, gaille, gallach, was stark, tapfer bedeutet; eară II. pag. 887. deslucind cuvântul uall și arătând, că u trece în w, zice: uall în înțeles bun înseamnă nobil, fâlos, avut de spirit, asemene: wallach.

înțelesul numelui gall, străinii nu ni-au dat nume de batjocură, ci au spus că suntem: neam, viță de galli¹⁾.

Vecinii de bună samă vor fi avut ceva cauză ca să ne numească Valachi, ori după limbă, având cuvinte gallice în limba noastră, ori după port. Aceasta aparițiune istorică și limbistică poate purcede numai de acolo, că în coloniile romane, aduse la an. 106—107 d. Cr. în Dacia, au fost aduși și Galli, carii vorbeau încă și limba lor, sau galli romanizați din Italia de sus și din alte părți ce pe baza numirilor unor populațiuni în Dacia, se poate și dovedi.

W. Obermüller (II. p. 692) țerile dacice, le numește *celto-romanisate* zicând: o înăintare parțială a popoarelor slavice, în tot cazul s'a întâmplat, pe timpul, când ei prin Avari au fost împinși mai înainte, și din țerile Carpaților (înțelege Carpații între Galiția și Ungaria) au intrat în țerile romanisate [keltisch-romanisirten] în alpii răsăriteni [Carpații între Ardeal și România] și peninsula balcanică²⁾

Judecând starea de azi a limbei noastre, că nu e spartă în dialecte, că p. e. italiana din Italia de sus, se dovedește, că elementul roman în coloniile aduse, fie fost și cât de mestecate, a fost precumpănitoriu și acesta a unificat limba și în parte mare și portul; dar' totuși acei galchi sau galachi, pe carii i-am contopit în sângele nostru, ni-au băgat multe cuvinte gallice în limba noastră, cuvinte, cari nu am putut să le primim prin mijlocirea limbei latine ori poporale rustice din Italia de mijloc.

Dar' ca să se vadă legătura limbei celtice sau gallice cu cea latină și cea românească și ca să pricepem interesul mare istoric și limbistic al nostru pentru studiul limbei celtice, voi esplica din limba celtică de azi din Vales în Anglia, o sentință numai de trei cuvinte: Tad car vah³⁾,

Dr. At. Marienescu

(Va urma)

¹⁾ Traugot Tamm: Über den Ursprung der Rumänen, pag. 4. nota 2. was aus unserem wälsch, zumal in der slavischen Form Vlach, nicht mehr so direkt ersichtlich ist. Bekanntlich hiessen seit alters die Deutschen ihre keltischen, später auch ihre romanischen Nachbarn (ahd) Wallah, (mhd) Walch, Walch, Walhe. Von ihnen fand diese Bezeichnung ihren Weg zu den Slawen: russ. Voloch: poln. Woloch Rumäne, Wloch Italiener; böhm. Vafach Rumäne, Vlach Italiener; dann auch griech. Bláchos, Rumäne, magyar Oláh Rumäne, Olasz Italiener: Türk. İlah, Rumäne." Firesce că mai târziu s'a confundat numele: Gallach, Vallach, ce s'a dat numai Gallilor romanizați, și cu numele: Italian, Roman.

²⁾ B. P. Hășdeu în Istoria critică a Romanilor p. 38. §. 8 are articolul: Originea termenului Vlach. Și în această materie sunt de părere contrărie. Cine se interesează de temă, să facă însuși combinările sale.

³⁾ Fried. Karl Meyer, Die noch lebenden Keltischen Sprachen, 1863 Berlin pag. 13.

Din archiva protopresbiteratului gr. or. român al Caransebeșului

În arhiva protopresbiteratului gr. or. român al Caransebeșului se află o mulțime de documente vechi, interesante atât din punct de vedere istoric, cât și limbistic. Prea On. Domn Protopresbiter ne-a pus de astă dată la dispoziție două documente privitoare la înființarea institutului clerical din Vêrșeț cu limba de propunere română și condițiunile de primire în acel institut. Eată-le:

Bine încuviințate Domnule protopresbiter și binecucernică parohialnică preoțime!

Întru urmarea scrisorii mele din 27 Aprilie a. c. despre introducerea tasului al 2-lea pentru școala clericască sloboziă, bine-încuviințării vostre am a vă arăta cumcă după milostiva rînduială a Exelenției Sale Domnului Archiepiscop și Metropolit al nostru mie sub 21 Octomvrie a. c. trimisă, o față din clerul cel mai înalt în zilele acestea în Vêrșeț va veni și școala clericască împreună cu mine va deschide. Așa dară ca până când va veni acel plenipotențiat al Exelenției sale să se poată clericii cei ce vor cerceta școala aceasta aduna aicia, lucrul binecuvîntării Voastre va fi, ca voi preoții aceia, cari pentru preoție vreau pe sine mai înainte a se găti și care poftesc învățăturile cele bogoslovesci în limba românească a se învăța să-i îndreptați, ca ei cu începutul viitoarei luni alui Noemvie a. c. înceacă fără nici o întârziare se vină și mie să se ivească și cu sine să aducă extractul protocolului botezaților, atestaturile școlarnice, sau de a fost învățător dela obștile și diregatoria cea școlarnicească; așiderea și despre purtarea lor cea bună și mie să le predea, căci fără de acestea în școala cea clericală nu vor fi primiți. Mai pre urmă binecuvîntatului D. protopresbiter de chilin se recomandiruesce, ca banii aceia, cari sau adunat în tasul al 2-lea pentru școala cea clericală dela prima lunie până în sfîrșitul lui Octomvrie, împreună cu specificația, adecă cât în fiecare lună și din care loc au venit? cât mai îngrabă înceacă se trimită. Dat în Vêrșeț 26 Octomvrie 1822. Syuesie de Radivoevici mp. archimandrit și oparchialnic administrator.

Bine încuviințate Domnule protopresbiter și binecucernică parohialnică preoțime!

Cunoscut este de obște că poporul românesc din părțile acestea în cât se atinge de cultura, de învățatura, de cunoaștința credinței și de știința datorințelor moralicesci pre lângă celelalte neamuri împreună lăcuitoare în mare întunecime se află din care întunecime nu arare ori călcarea legilor Dumnezeesei, necredința cătră Monarhul său, neîmplinirea datorințelor creștinesci și cetățenesci, neîubirea deaproape și alte primejdioase de cînste și de suflet pierzătoare urmări purced și se nasc pricinile întunecului și neștiinții acesteia întru înțelegerea cea mai depărtată pot fi multe; însă de obște s'au vîzut a fi cea mai deaproape pricină necuviințarea și neștiința clerului celui parohialnic, carele însuși nefiind luminat, cu învățatura nu au fost în stare poporului celui încredințat, pre cărările moralicesci și mîntuitoare al îndrepta. Pricina aceasta cunoscedu-o și stăpînirea cea mai înaltă ocărmitoae, bine au voit la anul 1822 a introduce sistezimiruite școale clericști pre limba românească, ca prin acelea fețele cari doresc sarcina preotească pre sine a primi să se învețe temeiurile credinței, datorințele păstorești și apoi învățăturile acestea din datorința privia cuvîntarea, resfîrîndu-le întru poporul purtării de grijă alor încredințați, să se sîrguească a face oameni cinstiți și prin aceea întreg neamul la oareși careva treaptă a culturii să se redice. Iară ca prin rînduiala aceasta mult folositoare mai bine scopul cel dorit să se poată ajunge, în cât am putut cunoaște, neajungerile școlaii acesteia și peste cât popor creștinesc promia cea dumnezeiască de înainte stăfătoril bi-sericeii a fi mai rînduit pentru ca mai bun sporiu clericicii cei ce se adună în școala din Vêrșeț să se poată învăța, următoarele reguli întru primirea lor în școală așezăm și orînduim și adecă: 1) Nu să vor primi în școală, cari nu vor fi trecut anul vieții al 18-lea și aceasta prin extractul protocolului și districtualnicul domn protopresbiter întărit să adeverează. 2) Numai acei tineri să vor primi, cari vor fi de părinți cinstiți, pacinici și întru toate de omenic; iară fii preoților sau a mirenilor celor gâlcevitori și necinstiți, care pentru neîmplinirea datorințelor sale, sau pentru călcarea legilor vor fi fost prin atîrnătoare stăpînire vre-odată pedepșiți, nu să vor primi în școala aceasta.

3) Așiderea și tinerii, cari doresc a întra în școală năravuri bune și purtarea vieții cei cinstite asemănată se aibă, se nu fie de natură înfocați spre beutură bețivă aplecați sau cu alta oareși careva necuvioasă faptă păngăriți, și la venirea în școală purtarea sa

cea blândă și cuvioasă prin atestat dela obște, dela preoții locului și dela districtualnicul Doma protopresbiter se adevărează. 4) Nu se va primi în școală carele nu va fi deplin indeletnic în cetire și în scrisoare, precum și în rânduile bisericești să fie înainte gătit, căci în școala clericăască ascultând mai înainte învățătura de nu va fi bun cetitoru și scriitoriu nici un sporiu nu face. 5) Fiind că bărbatul căsătorit având minte mai respirată nu se poate mai cu temei alcătui științelor teologicești, nici poate face așa sporiu, precum cel necăsătorit; pentru aceea acum spre totdeauna s'au așezat și s'au orinduit, ca ori careva din zina publicității circulariului acestuia să va însura, măcar sub ce desvînovație, nu se va primi în școala clericăască, fie fecior de preot sau mirean. Eară cei mai înainte de eșirea poruncei acesteia însurați sau aflat, încă pe anul viitoriu se vor mai primi. Așijderea se hotărăște, că dela intrarea în școală până la sfârșitul cursului de 3 ani, nici unuia nu va fi slobod a se însura. 6) Pentru mai bună luminare a profeției, eară prin trênsa a tot neamului române cu bună băgare de samă se aduce aminte tuturor părinților, cari doresc în curgerea vremii vre un fiu al său rëndului preoțesc al jertfi, ca încă din vreme să se sirguiască pre fii săi ai da și la alte școale afară de cea românească, adecă se învețe a cuvânta într'alte limbi străine precum în cea sêrbească nemțască, ungurească și latinească; că va veni vremea sau doară și acum este, când nu se vor primi în preoție, care pre lângă limba maicei încă vre-o limbă străină nu vor scîi cuvânta. Nu se înțelege aicea că tot însul toate sus pomenitele limbi să scie fară numai pre lângă limba maicei sale de astă dată numai una sau două bine să cunoască, și adecă aceea se învețe, care mai pre ușor și mai cu puțină cheltuială va putea învăța; aceasta mai cu seamă, pentru aceea să aduce aminte ca preste doi sau trei ani când așa se va cere să nu aibă vreunul cuvânt de a se desvînovați că nu au știut. 7) Cuvincios este ca preotul întru toate mădulările și simțirile trupului să fie sănătos; deci ori carele în vedere, în auzire, în față, la mâni, sau la picioare vre-o sminteală, sau în cuvântare va gâlcevi, nu va putea întra în școala cea înainte gătitoare cătra preoție; mai pre urmă 8) ori carele doresc a asculta învățăturile teologicești la 1-a zi a lui Noemvrie a anului în Vêrșet să se afle, căci carele mai târziu va veni, pre anul acela nu va fi primit. Toate acestea pentru mai bună întocmire a școalelor clericăesci așezate și hotărîte orânduile, binecuvîințeniei voastre spre acel săvêrșit se trimit, ca cât de curând preoțime și obștilor din protopresbiteratul vostru împărțindu-le tuturor la vremea sa, spre îndreptare să fie; dar și binecuvîințeniei Voastre la tot prilejul adunării preoților acestea să le aduceți aminte și cătră rîvnoasa trimitere a fiilor la școale mai înalte cu vie cuvântare să-i sfătuiți.

Între altele cu bunăvoința cea arhipăstorască sunt:

Vêrșet în 14 Martie 1830.

Al bine incuviințat Domnei Voastre mai viitoriu de bine

Maxim Manoileviciu m. p.
episcop.

Asociațiunea transilvană

(Continuare din nr. trecut și fine)

Terminându-se cetirea raportului, s'au ales comisiunile de câte trei membri, și anume: a) pentru examinarea Raportului general Dr. V. Hossu prof. în Blaj, Arsen. Vlaicu prof. în Brașov și Dr. Mih. adv. în Orăștie; b) pentru examinarea raționului și a proiectului de budget pe 1896 Vas. Podoabă preot în Cluj, G. Bărbat viceprotopop în Blaj și Aug. Nicoară cand. de adv. în Deva; c) pentru proiectul referitoriu la revisuirea statutelor Dr. A. Grama canonic în Blaj, Fr. Hossu Longin adv. în Deva și Dr. I. Blaga prof. în Brașov.

După alegerea comisiunilor s'au însinuat propunerile și s'au distribuit respectivelor comisiuni spre a-și da părerea cu privire la ele.

Disertațiunii s'au însinuat 5: a) „Înmormântarea la Romani” de canonicul Gavril Pop, „Economia câmpului” de preotul Costin, „Laptele ca nutremânt” de medicul S. Stoica, „Care e femeia

cea mai frumoasă” de I. Popescu, și „Școalele din Blaj” de Dr. Aug. Bunea. Fiind timpul înaintat s'a cetit numai o parte din disertațiunea dlui Popescu, care combate defectele educațiunii moderne a fetițelor, recomandând simplitatea și activitatea cuvenită spre a fi oare-când ele demne de chemarea, ce o au în societate. — D-l Gavril Pop diserând despre datinele Romanilor la înmormântare cu deosebită claritate espune asemănarea între acele și între ceea-ce observă Românii la înmormântări. Tot înainte de ameazi s'au cetit și declarat de membrii ai Asociațiunii și cei înscriși dela ultima adunare generală încoace.

Ședința s'a redicat la 1 oară d. a.

La 2 oare s'a început *Banchetul* în „Hotel Univers” și a durat până la 4½. Escelența Sa I. P. S. D. Mitropolit, care încă a luat parte la banchet, atât la intrarea, cât și la eșirea din sală a fost viu aclamat. S'a toastat pentru președint-le Asociațiunii pentru Maiestatea Sa Monarhul, apoi pentru Mitropolitul, pentru inteligența română, pentru comitetul central, pentru cei veniți în Blaj la adunarea generală etc.

Sara a fost concert.

Ședința a doaua s'a ținut Mercuri la 10½ oare. S'au cetit telegramele sosite dela Esc. Sa Mitropolitul Miron, dela dl G. Pop de Băsesci, dela Românii din Bistrița, Năsăud, Sibiu, Deva, Brașov, Mehadia și de pe airea.

Comisiunea pentru esaminarea Raportului general prin referentul său Dr. Vas. Hossu constată, că comitetul central a executat conclusele aduse în adunarea generală precedentă; că averea Asociațiunii prezentă un sporiu însemnat, școala Asociațiunii e asigurată și materialicesce; e rușine însă, că Asociațiunea are numai 714 membrii ordinari, dintre cari numai 412 și-au solvit taxele pe 1894. Laudă zelul funcționarilor și propune a li-să da absolutriu. Tot-deodată comisiunea propune a să tipări pe spesele Asociațiunii numai lucrări de adevărat interes pentru masele mari ale poporului nostru, și ca Raportul pe viitoriu să fie comparativ. Propunerile comisiunii să primesc cu adausul propus de dl Maior, ca în raportul general să se specifice în liniamente generale, că în ce direcțiune să desvoaltă activitatea în singuraticile despărțeminte.

Comisiunea finanțiară constată, că raționul este în ordine, și propune, să se dea absolutriu casariului. Referentul Aug. Nicoară recomandă, să se execute încă înainte de proxima adunare generală edarea unui îndreptariu practic spre instruirea poporului în cestiunile dreptului de proprietate. Fiind cestiunea de mare moment, la propunerea dlui advocat Dr. A. Micu să încredințeze comitetul central, să pregătească până la adunarea proximă un plan detaiat în privința aceasta. Cu privire la propunerea Reveredisimului G. Pop de a să crea stipendii pentru tinerii dela școala de sculptură în peatră

din Zlatna, eventual a se înființa o școală de industrie în Abrud, se hotărăse ca stipendiul de 100 fl. destinat pentru tinerii, cari învață sculptura în lemn, se poată fi dat eventual unui tiner, — cu preferință din munții apuseni — care învață la sculptura în piatră. Budgetul pe 1896, care prezintă un escedent de vre-o 500 fl., se aprobă.

În numele comisiunii pentru examinarea proiectului referitoriu la statute și a propunerilor, ce stau în legătură cu acest proiect, raportează d. canonic Dr. Grama, că comisiunea află de grave motivele aduse pentru revisuirea statutelor și propune a trece preste desbaterea generală de-a dreptul la desbaterea specială. După o discuțiune înfocată s'a primit propunerea comisiunii. Desbaterea specială s'a amânat pe după ameazi.

Comisiunea pentru înscrierea de membri a încasat dela membrii cei noi și vechi peste 600 fl.

În ședința de după ameazi ținută dela 5— $\frac{1}{2}$ 8 oare sara s'a desbătut și primit cu modificări neesențiale proiectul de revisuire prezentat de către comitetul central. La unii și discușiunea a fost destul de animată. Tot comisiunea aceasta a cetit și propunerile insinuate de către dl Duică-Bogdan în legătură cu modificarea statutelor, anume ca 40% din venitele incurse la singuraticile despărțeminte să nu se trimită comitetului central, ci să rămână la dispoziția subcomitetelor spre a le întrebuința în despărțemint în conformitate cu scopul Asociațiunii. Propunerea aceasta nu s'a primit, fiind îngrijit de interesele particulare din despărțeminte în § 27 din Regulamentul referitoriu la mijloacele Asociațiunii spre realizarea scopului său. Celelalte propuneri făcute de dl Duică în conțelegere cu alți membri și referitoare la o mișcare literară mai avântată s'au recomandat de comisiune spre primire. Generațiunea tină poftesce adecă, ca secretariul prim să prezente în fie-care an câte un raport d-spre literatura română produsă pe teritoriul Ungariei, și apoi adunarea să premieze scrierea cea mai de valoare. Secretariul se i-a inițiativa pentru lucrările, ce ar provoca dezvoltarea literară și culturală; el are să fie spriginit de referenți specialiști în diversii rami ai vieții literare și culturale. În foae să se publice numai lucrări de valoare, referitoare la cestiunile științifice literare, pe cum și la cele culturale, sociale și economice, ce se agitează azi la noi. Să se consulte publicațiunile societăților erudite magiare săsesci și austriace. Fiind salutară realizarea acestor dorințe, adunarea le-a întimpinat cu bucurie și le-a recomandat comitetului central spre a îngriji de executarea lor, întru cât va fi cu putință.

Încă înainte de ameazi s'a ales o comisiune spre a combina, ce persoane ar fi să constituie comitetul central pe noul period de trei ani. Comisiunea aceasta prin referentul ei Dr. Aug. Bunea a propus pe următorii domni: Ioan M. Moldovan, canonic în Blaj, președinte; Dr. Ilarion Pușcariu,

arhimandrit și vicariu arhiepiscopesc în Sibiu, vicepreședinte; membrii ordinari în comitet domnia I. Șuluț, P. Cosma, I. V. Rusu, Z. Boiu, I. Papiu, Dr. C. Diaconoviciu, L. Simonescu, On. Tilea, Dr. Am. Frâncu, Dr. A. Brote, I. Crețu și I. Leb, eară de membrii suplenți Dr. O. Rusu, Dr. R. Roșca, Maxim Duica, Nic. Togan și G. Dima; Dr. Diaconoviciu secretariu I, Simonescu casariu, Togan bibliotecariu și Dr. Bologa secretariu II. Referentul comisiunii recomandă alegerea prin aclamare, ce a dat ansă la discușiune de tot vie. În urmă însă a fost primită propunerea comisiunii în tot cuprinsul său.

La propunerea dlui Moroian celebrul filolog și profesor din Lipsca Dr. Weigand pentru lucrările sale valoroase referitoare la limba și literatura română a fost proclamat de membru onorariu.

Proxima adunare generală a fost invitată la Logoj. Invitarea s'a primit cu însuflețire.

Cu aceasta s'a terminat și ultima ședință.

Sara a fost balul în sala de gimnastică. Balul a fost foarte bine cercetat.

În decursul balului dl Bogdan-Duică în numele stimătorilor dlui Iacob Mureșan a predat acestuia o cunună de lauri și dnei Carșai un buchet de flori în semn de recunoștință pentru concertul din sara trecută.

Joi s'a făcut excursiuni în Bercul metropolitan și în grădina Comșa din Veza.

Oaspeții s'au depărtat Joi, mulțamiți cu festivitățile aranjate.

Pilde și povețe

Celui ce-ți va vorbi cu asprime, tu respunde-i cu blândețe, că omul nesocotit astăzi îți vorbesce nebunesce, și mâne-i pare rău și se căesce, dară înzădar, că căința cea din urmă, cu paguba ta se curmă.

Înainte a celor mari nu fi îndrăzneț la vorbă și grabnic la răspuns, ci te înfășoșază cu șfială și respunde cu socoteală, că toată graba strică treaba ear' vorba dulce mult bine aduce.

Vedând pe om la întristare nu-i mai face supărare, adecă nu turna spirt preste foc, ci mângăe'l, ear de nu, lasă'l mai bine 'n pace, ca să nu-și descarce mânia pe tine.

Mânia ta earăș nu grăbi să o verși asupra cuiva, ca să nu te căesci, că bătaia și ocara dată nu se'ntoarce nici odată

Când vei vrea să vorbesci cu cineva despre ceva se-ți scoți cuvântul din gură prin trei lăcâte, adecă unul se 'l ai la inimă, altul la gât și al treilea la buze, că cuvântul eșind din gură-ți se duce iute ca vântul, și în urma nū'l mai poți ajunge nici cu calul nici cu armăsarul.

Păzeste-te de vorbe rele și de minciuni, pentru-că micuana futăiu cade și se cufindă ca plumbul

în apă, eară în urmă iese ca frunza pe apă. Și apoi cui i se descopere minciuna odată, acela nu mai are crezement nici altă dată de ar vorbi și adevărul.

Apără-ți ochii de invidie sau de pizmă, mânilor de răpiri, furături, gura de piri și elevitiri și picioarele de pașuri rele; că cine are ochi pizmași, acela singur își este vrăjmaș, și cine are mână lungă, perde și ceea ce are în pungă.

Feresce-te de desfătări, nu te lăsa biruit de frumusețile muerilor și mai ales de cele cu barbați, că vinul bun și muerea frumoasă sunt două otrăvi dulci la om; și cine âmbă pe drum cu gândul acasă, acela și perde căciula în tîrg, eară cine âmbă după muierea, care are bărbat, Satana își rupe opincile, și în urmă îi dă în cap. Ulciorul nu merge de multe ori la apă; ori i se rup baerile și-l scapă, ori se lovește de ceva și creapă.

De vei avea vecin reu sau asupritor, nu purta ură împotriva lui, ca se te asemeni cu el; ci de este cine-va împotriva ta, tu fii bun, că din oțet și din fiere nu poți face dulce miere, și de te latră vre un câne, astupă-i gura cu pâne; nu arunca în el cu peatră, că atunci mai reu te latră.

De va vorbi cine-va de reu și te-a blăstema, tu vorbește-l de bine și nu-l defăima, că cui îi iese din gură blăstăm, îi cade în sin ca ghemul; și cine altuia groapă îi sapă, singur în ea se'n-groapă.

Nu te întâlnești și nu te 'ntovărești cu oameni proști, ca să nu-ți zică cineva: „S'a strins rînced lângă muced” și „spune-mi cu cine te 'ntovăreșești și-ți voi spune cine ești.” Și în tărășă cine se amestecă, încă știi bine cine-l mănâncă. De aceea mai bine să cari cu un înțelept peatră la o casă, decât cu un prost să stai la masă, mai bine cu un înțelept la pagubă, decât cu un prost la câștig.

Feresce-te de certe și de judecăți, că totdeauna mai bună-i o invoială strîmbă decât o judecată dreaptă; și eară feresce-te să nu te amesteci în cearta altora, pentru-că mulți sînt cari caută pricina cu lumina, și de odată te trezești că-ți umple ceafa de pumni și spatele de ciomege și până la împăratul tu rămâni cu bosumflatul.

Nu fi fudul și nebăgătoriu de seamă, ci cerce-tează-ți vecinii și prietenii, însă să știi cum: Du-te mai rar la dinșii și să șezi puțin, că mai bine este să te duci timpuriu dela prietenul tău și el să te oprească cu părere de rău, decât să șezi atîta, că șederea ta să i se urască.

Când vei fi poftit la o adunare frumoasă, îmbracă-te în haine bune și mai ales curate, ca să nu-ți fie rușine când vei vede pe alții șezînd lângă tine în haine bune și curate, că proverbul așa zice: „Ori te poartă cum ți-i vorba, ori vorbește cum ți-i portul”.

Caută să nu fii cum zice cela: Ași mânca gustos, m'ăși purta frumos, ear' la lucru mis fricos.

Când vei începe a mânca sau a bea, nu fi de tot lacom, că lacomia strică omenia; la mîncare să ai cumpătare, și la bîntură să fii cu măsură. Nu încerca cât nu poți duce, nici pe alții nu-ți sili cât nu li cere inima să bea. Iară la masa altuia să nu poruncesci nici odaiă, nici să ceri să-ți aducă ceva ce nu poate aduce, că oaspele nu mănîncă ce pot-tesce, ci ce găsește.

Dest.

Varietăți

Consistoriu metropolitan în Sibiu. „Tel. Rom.” scrie: „Duminecă în 20 August v. s'a întrunit consistoriul metropolitan la ședințele sale ordinare. Ședințele aceste sînt de o deosebită importanță, fiind a să lua măsurile cuviincioase pentru învîta clerului și a poporului nostru în fața legilor celor nouă politice bisericești. La ședințele aceste s'au prezentat asesorii străini: vicariul Iosif Goldiș, arhimandrit, Filaret Musta arhimandrit, protopresbiterii Mihail Popoviciu, Dr. George Popoviciu și Iuliu Dan, apoi membrii laici: Vincențiu Babeș, Dr. Alecsandru Mocsonyi, Iulian Ianculescu, Ioan Lenger, Nicolae Zigre și defensorul matrimonial Ioan Bran de Lemónyi. În ședința primă membrii noi aleși ai consistoriului metropolitan: protopresbiterii Iuliu Dan și Mateiu Voileauu, apoi protodiaconul Dr. Remus Roșca, profesor și director seminarial, au depus jurămîntul.”

După „Dreptatea” de ieri, fie-care episcop va da câte o pastorală, care se conține instrucțiuni privitoare la noile legi politice-bisericești.

Dați și vi se va da! Punem la inima fiecăruia următorul apel, ce a sosit la Redacțiunea noastră: „Când cineva este atins de soarte prin vre-o nenorocire, simțul de caritate și umanitate ne îndeamnă a aduce consolare și ajutoriu celui nenorocit; — cu atît mai mult ne vom înstfeti de aceasta datorință, cînd nenorocirea nu cade numai asupra unui singuratic individ, ci se estinde asupra mai multor familii întregi.

Un foc cumplit, care a izbucnit în 23 Iulie (4 August) a. c. în comuna Mercurea din comitatul Sibiu, a prefăcut în cenușa locuințele, șurile pline cu recolta din acest an, grajdurile cu vite, carțele și alte utensilii agricole a 19 familii românesci, cari și până aci formau partea cea mai săracă a populațiunii din aceasta comună.

Acești nenorociți, cari prin muncă grea și onestă de ani întregi au ajuns abia în stare de a să vedea pe sine și familiile lor ocrotiți de ploii și ger sub scutul unei locuințe omenesci, — cari după grea sudoare să bucurau de grînele și nutrețul adus acasă, — în timp mai scurt de cât 3 oare au fost de nou isbiți în neagra miserie, — aruncați pe strade, — espuși perirei de foame, pentru-că nimic, afară de vieață și hainele de pe ei nu au putut mîntui din flacări.

Strigătul de desperare al acestor nenorociți a îndemnat pe mulți conlocuitori de a le aduce primul

ajutoriu, pentru a-i scuti cel puțin de chinurile foamei; — acest ajutoriu însă, în comparație cu lipsele lor, este numai ca o picătură în mare.

Deci, pentru a-i scoate din miseria de cerșitori și pentru a le mijloci posibilitatea de a-și vedea reedificate locuințele lor cât mai curând, — mai mulți locuitori din aceasta comună, pătrunși de simțul de umanitate, constituindu-se într'un comitet au hotărât, ca în numele celor nenorociți prin foc să facă apel la marinositatea publicului pentru ajutorarea celor lipsiți.

Drept aceea, stimate Domnule, contând la sentimentele D-voastre nobile, ne permitem a Vă adresa acest apel cu rugarea, ca să binevoiți a întreprinde o colectă de daruri și contribuiri benevole între amicii și cunoșcuții D-voastre, folosindu-vă pentru consemnarea aceloră de o listă — pe care Vă rugăm a o înapoia — cu ori-ce rezultat, până la 1/13 Septembrie a. c.

Profesorul Dr. Weigand a mai vizitat azi săptămâna Borlova, Luni a stat în Caransebeș, Marți a fost în Zlagna și Prisian, Mercuri însoțit de mai mulți Caransebeșeni a fost în Rusca și Teregova, de unde a plecat Joi la Mehadia.

Avis

Toți acei domni preoți, învățători și învățătoare precum și alte persoane, cari intenționează a participa la adunarea generală iubilară a reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului, carea să va ținea în 10/22 Septembrie a. c. și zilele următoare în Caransebeș și doresc a avea corțele libere, sunt prin aceasta poftiți a se însinua până la 5/17 Septembrie a. c. la președintele secțiunii de încortelare parohul Ioan Stoian din Caransebeș. Tot odată ne împlinim o plăcută datorință a invita pe aceasta cale, ca să participe la adunarea reuniunii public cât de numeros.

Caransebeș în 27 August [8 Septembrie] 1895.

[64] 1—2

Comitetul aranjatoriu

NB. Sunt rugate On. redacțiunii dela celelalte foi române din patrie a publica acest avis.

Nr. 1960 w. a. 1897.

Publicațiune

Din partea oficiului de economie al comunității de avere a fostului regiment confinar romano-banatic Nr. 13 se aduce la cunoștință publică, că în anul curent este o recoaltă de jir foarte bună în pădurile aparținătoare acestei comunități.

Drept aceea proprietarii de rîmători se avisază, că ca taxe de intrare la jirovină s'au fixat

Pentru rîmătorii celor neîndreptățiți și Speculanți pentru perioada I dela 1 Octombrie până la 31 Decembrie 1895

de un rîmătoriu mare 1 fl.

ear de un rîmătoriu mic 60 cr.

pentru perioada II, începând dela 1 Ianuarie 1896 lunar-minte pentru un rîmătoriu mare 20 cr. ear pentru un rîmătoriu mic 12 cr.

Reflectanții și pot procura licențele de intrare la jirovină pe lângă solvirea susindicatelor taxe la acea fofo-sterie ale comunității de avere, pe a cărei teritoriu voese să-și mîne rîmătorii.

[63] 1—1

Oficiul de economie al comunității de avere a fostului regiment confinar romano-banatic Nr. 13.

Concurs

Conform ordinățiunei Ven. Consistoriu din 17 Aprilie c. Nr. 1107 șc. se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Teregova, protopresbiteratul Bocșei-mont. cu termen de recurgere până la 8 Septembrie a. c. v. pe lângă emolumentele următoare :

1. Salariul anual 300 fl.
2. Trei jugere de pământ parte arătoriu, parte de fân;
3. Cuartir cu 2 încăperi, cumină, cămară, grajdii și grădină de 360 □°.
4. Pentru participare la conferinție și adunarea generală 12 fl., care bani numai atunci fi ridică, când ia parte la acele întruniri.
5. Pentru scripturistică 5 fl.
6. Dela înmormântări 50 cr. și respective 30 cr. De lemne pentru încălzirea salei de învățământ în-grijesce comuna cu 12 metri.

Învățătoriu va fi deobligat a purta cantoratul în biserică, apoi a instrua copii în cântările bisericesti; mai este deobligat a compune socoțile bisericesti și școlare.

Se poftesce dela recurenți ca înainte de alegere să se presinte odată în biserică.

Recursele ajustate după prescriesele regulamentului le vor înainta P. O. oficiu protopresbiteral concernintă.

Teregova, din ședința comitetului parochial ținută în 20 Iulie 1895. 2—3 [61]

Iul. Bumbescu,
președinte.

Ioan Franțiu,
not. com. par.

În conțelegere cu mine: Maxim Popoviciu, protopresbiter.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. rom. din comuna Bichigi, protopresbiteratul Făgetului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. Pentru conferință 6 fl.
3. Pentru scripturistică 3 fl.
4. Lemne în natură 32 metri cubici aduși în ocolul școalei, din care are a se încălzi și școala.
5. Curatorului școalei 8 fl.
6. Locuința liberă în edificul școalei cu grădină de 1/2 juger.

Dela înmormântări unde va fi poftit 30 cr.

Cei-ce doresc a ocupa acest post învățătoresc au să-și substearnă recursurile ajustate cu documentele necesare conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din Bichigi, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. în Făget, până la terminul deschis.

Comitetul parohial dorește ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică, dar nici decum în ziua de alegere.

Bichigi, din ședința comitetului parohial ținută la 31 Iulie 1895.

[59] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Sebastian Olariu* protopop tract.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din comuna **Cliciova**, protopresbiteratul Făgetului, se scrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. Pentru conferință 5 fl.
3. Pentru scripturistică 5 fl.
4. Lemne în natură 20 metri cubici aduși în ocolul școalei, din care are a să încălzi și școala.
5. Locuința liberă în edificiul școalei cu grădină de 800 □.
6. Doauă jugere și jumătate pământ de arătură de clasa a II-a, care se poate esarenda cu 25 fl. la an.
7. Dela înmormântări, la cari va fi poftit 20 cr.

Cei-ce doresc a ocupa acest post învățătoresc au să-și substearnă recursurile ajustate cu documentele necesare, conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din **Cliciova**, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. în Făget, până la terminul prescriș.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică, dar nici decum în ziua de alegere.

Cliciova, din ședința comitetului parohial ținută la 23 Iulie 1895.

[58] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Sebastian Olariu* ppbiter tract.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din comuna **Bujor**, protopresbiteratul Făgetului, se scrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. Pentru conferință 10 fl.
3. Pentru scripturistică 5 fl.
4. 20 fl. pentru lemnele necesare la încălzitul salei de învățământ, pe care comuna bisericască este îndatorată a le aduce în ocolul școalei.
5. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină de $\frac{1}{2}$ juger.
6. Doauă jugere de pământ de arătură, cari se pot da în arendă la an cu 40 fl.

7. Dela înmormântări, unde va fi poftit 40 cr.; ear cu liturgie 60 cr.

Cei-ce doresc a ocupa acest post învățătoresc au să-și substearnă recursurile ajustate cu documentele necesare, conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din **Bujor**, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. în Făget, până la terminul deschis.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică, dar nici de cum în ziua de alegere.

Dintre recurenți, acela care va fi inițiat în musica vocală și instrumentală va fi preferit.

Alesului învățătoriu i-să pune în prespectivă înbunătățirea salariului cu încă doauă jugere de pământ, dacă va presta rezultat îmbucurătoriu în instruirea elevilor.

Bujor, din ședința comitetului parohial ținută la 30 Iulie 1895.

[60] 3—3

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine *Sebastian Olariu* protopop tract.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Susani**, protopresbiteratul Făgetului, se scrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. a.
2. Pentru conferință 8 fl. v. a.
3. Pentru scripturistică 3 fl. v. a.
4. Lemne în natură 14 metri cubici aduși în ocolul școalei, din care are a să încălzi școala.
5. Locuință liberă în edificiul școalei cu grădină de $\frac{3}{4}$ juger.
6. Dela înmormântări 20 cr. ear cu liturgie 50 cr.

Ceice doresc a ocupa acest post învățătoresc au să-și substearnă recursurile ajustate cu documentele necesare, conform statutului organic și regulamentului pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din **Susani**, la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. în Făget, până la terminul deschis.

Comitetul parohial dorește, ca recurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică, dar nici de cum în ziua de alegere.

Dintre recurenți va fi preferit cel cu cunoștința muzicii vocale și instrumentale cu scopul de a înființa și conduce un cor, pentru care va fi remunerat cu 2 jugere pământ, care aduce un venit anual de 30 fl.

Alesul învățătoriu este obligat a purta cantoratul în si afară de biserică, a instrua școlarii în cântările rituale și a purta scripturistica comitetului și sinodului parohial.

Susani, din ședința comitetului parohial ținută la 6 August 1895.

[62] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Sebastian Olariu* prot. tract.